

Resumé den 3. oktober 2023

Introduktion til Det Nye Testamente

De fire evangelier - ligheder og forskelle.

Tekster fra Markusevangeliet

Det Nye Testaments skrifter

27 skrifter af forskellig genre og længde

I *De fire evangelier*:

”Evangelium” = Godt budskab eller ”Et epokegørende sejrsmeldskab”

Matt – Mark – Luk (kaldet *De synoptiske evangelier*)

Joh

II *Apg.*

III *13 Paulus-breve*, der har navn efter deres modtagere.

Ni breve: Rom – 2 Thess er menighedsbreve

Fire breve: 1 Tim – Filem er til enkeltpersoner

IV *Hebr* indtager en særstilling. Paulus’ navn forekommer ikke i brevet. Brevet er en teologisk ”afhandling”

V Syv breve, kaldet *de katolske breve*: 1 og 2 Pet – 1, 2 og 3 Joh – Jak – Jud

VI *Åb* – formelt set et brev. *Apokalypse* dvs. åbenbaring af de sidste tiders trængsler frem til verdensforløbets afslutning.

- 30	Den historiske Jesus	
	1. generation af kristne	
- 40	Lidelseshistorien	Underfortællinger
- 50	2. og 3. generation af kristne	
	Paulus breve	
- 60		
- 70	Markusevangeliet	
- 80	Mattæusevangeliet	Lukasevangeliet
▼ - 90	Apostlenes Gerninger	Johannesevangeliet

Markusevangeliet

Forfatter:

Ifølge oldkirkelig overlevering er det Markus, Peters tolk, der nedskrev Peters erindringer. Se også 1 Pet 5,13

Miljø/hjemsted:

Hedningekristent miljø, Jødiske sædvaner og hebræiske ord forklares for læseren. Skrevet i Rom?

Tid:

Ca. år 70. Romernes ødelæggelse af Jerusalem ses måske i Mark 13,14

Markusevangeliets indhold og opbygning

1,1-13: Johannes Døber og Jesus

1,14-8,26: Jesu proklamation og demonstration af Gudsrigets nærhed

8,27-10,52: Jesu belæring om den lidende Messias og efterfølgelsen i tjeneste

11,1-13,37: Jesu opgør med Jerusalem og templet

14,1-16,8: Jesu lidelse, død og opstandelse

16,9- 20: Afslutning (sekundær)

Vi læser:

I Markusevangeliet kap 4 og 5 - Lignelser og undere

Vækstlignelser:

I 4,3 – 20: Lignelsen om sædemanden

1) Selve lignelsen: 4, 3-8

2) Hvorfor Jesus taler i lignelser: 4, 9-12 - ”lignelsesteori”

3) Udlægning: 4,14-20 – lignelsen tolkes som en *allegori*

Lignelse: En enkel historie med en pointe eller ”top”

Allegori: En billedfortælling, hvor hvert symbol dækker over noget andet.

II Lignelsen om kornet, der vokser af sig selv 4,26-29

III Lignelsen om sennepsfrøet 4,30- 34

IV Underfortælling: Jesus stiller stormen på søen 4,35-41

V Dæmonuddrivelse: 5, 1-15

VI Dødeopvækkelse og helbredelsesunder: Opvækkelsen af Jairus’ datter og helbredelsen af kvinden med blødninger: 5,21-43.

Lignelser og undere demonstrerer den igangværende virkeliggørelse af Guds rige

Guds rige – Guds kongerige

Mk 1,15: ”Tiden er kommet, Guds kongerige er her lige om lidt... I skal ændre jeres liv og tro på det, jeg siger”.

Forestillingen om Guds rige har sin forudsætning i GTs tale om Gud som konge, en anderledes fremtid for Israel – ja, for hele verden, en ny verdensorden, hvor Gud sætter sin vilje igennem.

I NT er Guds rige et ”allerede” og et ”endnu ikke”. Guds rige er nærværende og fordrer en særlig adfærd, men bryder dog først igennem i fremtiden.

Markusevangeliet kap 8 – Peters bekendelse

Peters bekendelse i 8, 27ff. Er et vendepunkt i evangeliets fortælling.

Optakt:

1. Forud er gået farisæernes afvisning og disciplenes manglende forståelse.
2. Men folkene tiltrækkes af Jesu forkyndelse. Disciplene bebrejdes deres uforstand: Henvisning til bespisningsunderet 8, 21
3. Helbredelsen af den blinde 8, 22-26

Peters bekendelse – Messiashemmeligheden:

- Peter identificerer (på disciplenes vegne) Jesus som Kristus = Messias 8, 29
- Jesus forbyder at sige dette til nogen = Messiashemmeligheden
- Forklaring: Først efter lidelse, død og opstandelse ses det, at Jesus var messias

Markusevangeliet kap. 14,1 – 16,8: Lidelse og opstandelse

- Lidelseshistorien indledes i **kap 14** med salvingen i Betania, Judas' forræderi, nadveren, forudsigelse af Peters fornægtelse, Jesu bøn i Gethsemane have.
- Så følger tilfangetagelsen, rådets dødsdom for Gudsbespottelse
- Peters fornægtelse
- Jesu ord ved nadveren og bøn til Faderen i Gethsemane have
- Jesu korsdød sker efter Guds vilje og har frelsende betydning
- **Kap 15** indledes med, at Jesus overgives til Pilatus
- Tornekroningen – Jesus hylles som narrekonge. Scenen er dybt ironisk og dobbelttydig.
- Korsfæstelsen – de spottende ord (15,30ff) – igen dobbelttydig
- *Jesu korsord* (15,34) – Jesus er nu selv i tvivl om, hvorvidt Gud er med ham!
- Jesus udånder – templets forhæng flænges: Tempelinstitutionens undergang.
- En repræsentant for hver af de to grupperinger, der står bag henrettelsen, giver til kende, at Jesu korsdød var mordet på en uskyldig: Jesus var en gudssøn, men er nu død. Graven forsegles.
Jesu død på korset er en henrettelse, et mord, *der skjuler en korsdød, der er Jesu selvhængende offer*
- **Kap 16:** De kvinder, der så, hvor Jesus blev gravlagt, tager ud til graven for at salve ham.
- Også for kvinderne er døden det sidste! Men se Mark 14,8!
- Det er disse glemsomme og lidettroende, der hører budskabet om opstandelsen.
- Den fortælling, der begynder med salvingen med Helligånd, har hermed fundet sin afslutning: Jesus indsættes i sin fulde Kristusværdighed.

Dermed er Mark en samlet Kristusforkyndelse